

VOORSTEL AAN HET COLLEGE VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: Zonnepanelen op het gemeentelijk monument aan de Herkenbosscherweg 11 te Roermond

Zaaknummer: Z2023-00001324

Datum: 4 december 2023

Inleiding en samenvatting

Er is op 20 juli 2023 een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor het plaatsen van zonnepanelen op het voordakvlak van het monumentale pand aan de Herkenbosscherweg 11 te Roermond.

De aanvraag omgevingsvergunning behelst het plaatsen van 8 zonnepanelen op het voordakvlak van het gemeentelijke monument aan de Herkenbosscherweg 11 te Roermond. Het betreft pv-panelen in de kleur 'full black' van 1,72 m bij 1,13 m die reversibel gemonteerd worden op de dakpannen.

Aangezien het een wijziging aan een gemeentelijk monument betreft, is de gemeentelijke Commissie Beeldkwaliteit (hierna: commissie), in dit geval niet alleen adviseur in haar hoedanigheid van welstandscommissie, maar ook, adviseur, in haar hoedanigheid van monumentencommissie.

De Commissie adviseert, aan de hand van de 'Beleidsregel zonne-energie op monumenten en in beschermde gezichten Roermond 2023' (hierna: Beleidsregel) negatief op het plan. De commissie is van mening vanuit het oogpunt van monumentenzorg dat de plaatsing van zonnepanelen op het voordakvlak onwenselijk is. Het aanzicht van het monumentale huis wordt door de zonnepanelen op het voordakvlak aangetast.

Vanuit het college kwam het verzoek aan de commissie om nogmaals naar het bouwplan te kijken en te bezien of een heroverweging van het advies mogelijk is. De herbeoordeling heeft niet tot een andersluidend oordeel geleid.

Op 8 augustus 2023 heeft de coördinator monumentenzorg en archeologie (hierna: coördinator) tevens advies uitgebracht over het bouwplan. De coördinator is van mening dat, hoewel het plan niet geheel voldoet aan het gestelde in de Beleidsregel, van een aantasting van monumentale waarden of een wezenlijke aantasting van het beeld van het monument of de directe omgeving geen sprake is. De coördinator adviseert, mede gelet op het economische belang van de eigenaar van het monument en het streven om monumenten ook energetisch toekomstbestendig te maken, om de benodigde vergunning te verlenen.

Op basis van dit advies heeft de Commissie Beeldkwaliteit op 18 september 2023 nogmaals naar het bouwplan gekeken. Deze herbeoordeling luidt als volgt:

Tweede herbeoordeling advies Commissie Beeldkwaliteit

"Niet akkoord, omdat het dakvlak in werkelijkheid wel zichtbaar is vanuit de straat en het daarmee een aantasting is van het straatbeeld zoals omschreven in artikel 8j van de Beleidsregel zonne-energie op monumenten en in beschermde gezichten Roermond 2023. De commissie vult aan dat de street view in deze een vertekend beeld geeft. In de straat zijn meerdere monumenten gelegen met soortgelijke dakvlakken, het is niet wenselijk in deze om een precedent te scheppen voor de overige panden. De commissie geeft aan dat zonnepanelen op het achterdakvlak wel voorstelbaar zijn, ook bij de andere monumenten in de straat, mits deze met voldoende afstand van eventuele objecten in

het dakvlak gesitueerd worden. Verder handhaaft ze haar advies van 6 februari 2023 en heroverweging van 30 mei 2023.”

In overleg met de portefeuillehouder duurzaamheid is ervoor gekozen om het voorgenomen besluit aan uw college voor te leggen.

Voorgesteld besluit

Uw college wordt voorgesteld om:

- het advies van de Commissie Beeldkwaliteit van 6 februari alsook de herbeoordelingen van 30 mei en 18 september 2023 over te nemen en in lijn met de recent vastgestelde 'Beleidsregel zonne-energie op monumenten en in beschermde gezichten Roermond 2023' de omgevingsvergunning te weigeren.

Juridisch kader

Voor aanvragen met betrekking tot het wijzigen van een monument geldt dat deze moeten worden getoetst aan artikel 2.18 Wabo. Uit dit artikel volgt dat de omgevingsvergunning slechts kan worden verleend of geweigerd op de gronden die zijn aangegeven in de betrokken verordening.

Op grond van artikel 8 lid 3 van de Erfgoedverordening is het verboden zonder omgevingsvergunning of in strijd met bij zodanige vergunning gestelde voorschriften een gemeentelijk monument te slopen, te verstoren, te verplaatsen, in enig opzicht te wijzigen, te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze, waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.

Op grond van artikel 12 van de Erfgoedverordening 2018 mag een omgevingsvergunning slechts worden verleend indien het belang van de monumentenzorg zich daartegen niet verzet. Op grond van artikel 11 van de Erfgoedverordening 2018 brengt de commissie advies uit omtrent een aanvraag om omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 8 lid 3 van de Erfgoedverordening 2018.

Het college mag, hoewel het niet aan een monumentenadvies is gebonden en de verantwoordelijkheid voor toetsing bij hem berust, aan het advies in beginsel doorslaggevende betekenis toekennen. Tenzij het advies naar inhoud of wijze van totstandkoming zodanige gebreken vertoont dat het college dit niet - of niet zonder meer - aan zijn oordeel ten grondslag heeft mogen leggen, behoeft het overnemen van een monumentenadvies in beginsel geen nadere toelichting.

Toelichting op voorstel

Het plan ziet toe op het plaatsen van zonnepanelen op het gemeentelijk monument aan de Herkenbosscherweg 11 te Roermond. De aanvraag is getoetst aan de voorschriften van het bestemmingsplan en de redelijke eisen van welstand. Voor deze aanvraag zijn de activiteiten 'Bouwen' en 'Handelingen met gevolgen voor beschermde monumenten' van toepassing.

Monument

Het pand aan de Herkenbosscherweg 11 te Roermond is een gemeentelijk monument in een rij met aaneengeschaalde één- en tweelaags woonhuizen met zadeldaken met de nokrichting evenwijdig aan de voorgevel. De zadeldaken zijn gedekt met diverse soorten dakpannen. De meest toegepaste dakbedekking is de gesmoorde muidenpan (11/13, 15, 17, 19, 21/23,29/31,.46-54). Ook rode muidenpannen en moderne betonpannen komen voor. Slechts een aantal panden heeft op het voorschild één of meer niet oorspronkelijke dakkapellen. Bakstenen of gepleisterde schoorstenen op de nokeinden of midden op de nok.

Bestemmingsplan

Ter plaatse geldt het bestemmingsplan 'Kapel in 't Zand'. Van toepassing zijn de enkelbestemming 'Woongebied' alsmede de dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie'. Het bouwplan is hiermee in overeenstemming.

Beleidsregel zonne-energie op monumenten en in beschermde gezichten Roermond 2023

Een omgevingsvergunning voor de plaatsing van zonne-energiesystemen op of aan een monument kan worden verleend mits voldaan is aan artikel 8 van het beleid.

De aanvraag voor de zonnepanelen aan de Herkenbosscherweg 11 te Roermond is in strijd met de volgende onderdelen van artikel 8 van het beleid:

Onderdeel b: wanneer er sprake is van een schuin dakvlak, de zonne-energiesystemen evenwijdig aan de nok en de aandaken van het dakvlak geplaatst worden en de afstand tot de frontons, kil- en hoekkepers, dakranden en andere elementen binnen het dakvlak als schoorstenen, dakkapellen, loggia's en dakvensters minstens 0,5 meter bedraagt.

Onderdeel h: de zonne-energiesystemen tasten de aanwezige monumentale waarden niet aan.

Onderdeel i: er is geen sprake van andere alternatieven op het erf, op andere daken of dakvlakken, op bijgebouwen op ander gebouwen of met andere energiesystemen.

Onderdeel j: er geen sprake is van een wezenlijke aantasting van het beeld van het monument of de directe omgeving daarvan.

Welstands- en monumententoets

De commissie heeft geconstateerd dat de straat op een helling ligt en men van bovenaf zicht heeft op het voordakvlak van het betreffende pand bij het inlopen van de straat. Bovendien heeft de commissie geconstateerd dat het pand in de straat te midden van een hele reeks gemeentelijke monumenten ligt die allemaal hun voordakvlak evenwijdig aan de straat hebben. Het dakenlandschap, met voornamelijk gesmoorde keramische pannen, is nog helemaal intact. Het leggen van zonnepanelen, zo duidelijk in het zicht, op het voordakvlak van een van deze panden zou een wezenlijke aantasting van het beeld van het monument of de directe omgeving daarvan inhouden. Door de omstandigheid dat het dakenlandschap in de Herkenbosscherweg nog vrijwel geheel intact is en vergunningverlening voor de plaatsing van zonnepanelen op één voordakvlak hier precedentwerking zou hebben. Tevens heeft de commissie geconstateerd dat het achterdakvlak van Herkenbosscherweg 11 op het noordoosten ligt en het grootste deel van de dag volop in de zon ligt. Tijdens de visitatie rond 15.00 uur op 30 mei 2023 lag de hele kap, voor- en achterdakvlak, beide in de zon. Plaatsing van zonnepanelen op het achterdakvlak lijkt de commissie als alternatief mogelijk.

Erfgoed

Het pand Herkenbosscherweg 11 is een gemeentelijk monument, niet gelegen binnen een beschermd gezicht. Het plan voorziet in het leggen van 8 zonnepanelen op het voordakvlak aan de straat. In de redengevende omschrijving, behorende bij het besluit tot aanwijzing van het pand tot gemeentelijk monument, is aangegeven dat 'de bescherming zich toe dient te spitsen op de handhaving van de historische rooilijnen, verkaveling, bouwvolumes en hoofdvormen (één- en tweelaags huizen met dwars geplaatste zadeldaken)'. Het plan voldoet niet geheel aan het gestelde in de Beleidsregel zonne-energie op monumenten en in beschermde gezichten Roermond 2023 omdat de afstand van de geplande zonnepanelen tot de dakranden minder dan 0,5 meter (0,48 en 0,49 meter) bedraagt. Van een aantasting van monumentale waarden of een wezenlijke aantasting van het beeld van het monument of de directe omgeving is geen sprake. Het dakvlak bevindt zich niet in de zichtas van de straat en de panelen tasten de historische rooilijnen, verkaveling, bouwvolumes en hoofdvormen niet aan. Dit afgewogen tegen het economische belang van de eigenaar van het monument en het streven om monumenten ook energetisch toekomstbestendig te maken wordt geadviseerd om de benodigde vergunning te verlenen.

Afweging

Hoewel het advies van de Commissie niet bindend is, en het college aldus kan afwijken van dit advies, zien wij, met inachtneming van het ambtelijk standpunt van de deskundige op het gebied van erfgoed, in dezen onvoldoende aanleiding om af te wijken van het advies van de Commissie. Een en ander geldt te meer, nu de 'Beleidsregel zonne-energie op monumenten en in beschermde gezichten Roermond 2023' recentelijk is vastgesteld en hiervan niet lichtvaardig van mag worden afgeweken. Een besluit dat afwijkt van een dergelijk advies vraagt van het bestuursorgaan immers om een goede motivering waaruit volgt dat het belang van de monumentenzorg zich niet verzet tegen het verlenen van de omgevingsvergunning.

Conclusie

Bovenstaande beoordeling beschouwd zien wij geen gronden om medewerking te verlenen aan voorliggend plan en stellen wij voor om de aanvraag om omgevingsvergunning te weigeren.

Procedure en termijnen

De wettelijke beslistermijn loopt tot en met 14 september 2023. De beslistermijn is op 1 september 2023 verlengd met zes weken tot en met 1 november 2023.

Op 27 oktober 2023 is met wederzijdse overeenstemming de beslistermijn met 8 weken opgeschort tot en met 30 december 2023. Deze opschorting is op grond van artikel 4:15 lid 2 onderdeel a van de Algemene Wet Bestuursrecht.

Overige vergunningen/ meldingen

Voor het plan zijn geen andere vergunningen aangevraagd en/of van toepassing.

Kanttekeningen en risico's

Buiten de in dit voorstel vermelde risico's zijn er geen andere kanttekeningen en risico's.

Communicatie en participatie

Aanvrager is gedurende de hele behandeling van de aanvraag om omgevingsvergunning geïnformeerd over de te nemen stappen. Na het nemen van een besluit op dit voorstel ontvangt de aanvrager een telefonische kennisgeving en vervolgens de reguliere beschikking als document.

Financiële gevolgen

Financiële gevolgen, uitgezonderd de legeskosten, zijn niet van toepassing.

Uitvoering en evaluatie

Niet van toepassing.

Bedrijfsvoering

Niet van toepassing.

Bijlagen

Bijlage 1 – Redengevende omschrijving gemeentelijk monument

Bijlage 2 – Aanvraag monument

Bijlage 3 – Aanvraag bouwen

Bijlage 4 – Eigenschappen dak

Bijlage 5 – Ligging zonnepanelen

Bijlage 6 – Opmerking adviseur

Bijlage 7 – Productspecificaties en garanties

Bijlage 8 – Set van 8 zonnepanelen

Bijlage 9 – Slimline dakhaak

Bijlage 10 – Technische gegevens zonnepaneel

Bijlage 11 – Herkenbosscherweg achterdakvlak 11 (r) en 13 (l) 20230530_143632

Bijlage 12 – Herkenbosscherweg 11, 13 en 15 20230530_143221

Bijlage 13 – Herkenbosscherweg 11 20230530_143034